

زمان آزمون: تستی ۴۵ تشریحی: — دقیقه
آزمون نمره منفی دارد ○ ندارد

نام درس: تاریخ تفسیر قرآن کریم (۲)
رشته تحصیلی، گُد درس: الهیات - علوم قرآن و حدیث ۱۴۲۰ ۱۰۵

مجاز است.

استفاده از:

گُد سری سوال: یک (۱)

امام علی^(ع): شرافت به خرد و ادب است نه به دارایی و نژاد.

۱. در قرن پنجم هجری، کدام در ویژگی متضاد و مقابله هم وجود دارد؟

الف. رشد و توسعه مکتب اعتزال - تألیف کتب و تفاسیر فراوان

ب. برخورد آراء و عقاید شیعه و سنّی - تأسیس مراکز بزرگ دینی و مذهبی

ج. رو در روی هم قرار گرفتن مکاتب اهل سنت - رشد تفاسیر اجتهادی

د. درگیری، کشتار و آدم‌سوزی - توسعه علوم و تألیف آثار مهم دینی

۲. در میان تفاسیر شیعه و اهل سنت، نخستین تفسیر کامل از قرآن کریم کدام است؟

ب. تفسیر مجمع البیان شیخ طبرسی

الف. تفسیر فقه القرآن راوندی

ج. تفسیر تبیان شیخ طوسی

۳. کدام یک از گزینه‌های زیر، جزء ویژگی‌های تفسیر کبیر فخر رازی نیست؟

الف. عدم استشهاد به اشعار عرب

ب. برخورداری از دیدگاه‌های حکما و فیلسوفان و متكلمان

ج. بررسی قرائات و حجتها و اعراب آیات

د. نقل فراوان احادیث و اقوال

۴. جملات زیر درباره چه کسی است؟

«وی سه تفسیر بسیط، وسیط و وجیز دارد، که مهم‌ترین آنها «الوسیط فی تفسیر القرآن المجید» است.»

الف. ابن عطیه اندلسی

ج. علی بن محمد ماوردی بصری

ب. ابوالمظفر سمعانی

د. ابوالحسن واحدی نیشابوری

۵. گرایش تفسیر «لطائف الاشارات» تألیف قشيری چگونه است؟

د. فقهی

ج. روایی

ب. عرفانی

الف. کلامی

۶. چه کسی ادعیه مؤثر را در شیعه نگه داشته است؟

الف. شیخ طوسی

ب. علامه مجلسی

د. سید حیدر آملی

۷. کدام یک از گزینه‌های زیر، از جمله ویژگی‌های تفسیری و فرهنگی در سه قرن هفتم و هشتم و نهم نیست؟

الف. تداوم تحلیل و اجتهاد در تفاسیر

ب. فراوانی و گسترده‌گی تفسیر از طرف شیعه

ج. اوضاع نا به سامان سیاسی

د. تداوم تنوع و نگارش تفسیر

۸. روش و گرایش تفسیر «منهج الصادقین فی الزام المخالفین» تألیف ملافتح الله کاشانی به ترتیب چگونه است؟

ب. عقلی - اجتهادی

د. فلسفی - تربیتی و اخلاقی

الف. روایی - اخلاقی و عرفانی

ج. نقلی - اجتماعی و تربیتی

۹. جملات زیر درباره‌ی کدام مفسّر است؟

«وی از دانشمندان معروف شیعه و دارای تألیفات فراوانی است، برای وی حدود هفتاد تألیف برشمرده‌اند. در تألیف، وی را هم ردیف علامه مجلسی و ملقب به «مجلسی دوم» می‌دانند.»

ب. میرداماد

الف. ملامحسن فیض کاشانی

د. سید عبدالله شیر

ج. سید هاشم بحرانی

۱۰. روش تفسیری غالب در تفسیر «المیزان» کدام است؟

ب. تفسیر قرآن به روایت

الف. روش اجتهادی

د. روش فلسفی و عقلی

ج. تفسیر قرآن به قرآن

۱۱. دو آفت بزرگ و قابل توجه تفسیرهای عصری کدام است؟

الف. غفلت از پرداختن به مسائل اجتماعی - انکار مسائل ماوراء الطبيعه

ب. پرداختن به بعد صوری یا ستئی تفسیر - خودباختگی در برابر نوگرایی و فرضیه‌های علمی

ج. گسترش تفسیر موضوعی در آنها - توجه بیش از حد به دستاوردهای علمی و تجربی

د. وجود تألیف ناصحیح در آنها - کم توجهی به آیات الاحکام

۱۲. نخستین تفسیر ترتیبی مطابق با ترتیب نزول، کدام یک از مصاحف زیر است؟

ب. مصحف ابن عباس

الف. مصحف امام علی (ع)

د. مصحف عبدالله بن مسعود

ج. مصحف ابی بن کعب

۱۳. کدام یک از گزینه‌های زیر، از جمله عناصر مشترک در تفاسیر عصر حاضر نیست؟

الف. تلاش برای عقلانی ساختن بنیادهای نظری دین

ب. پیروی کردن از شیوه ادبیات کلاسیک

ج. کوشش در جهت خرافه‌زدایی از ساحت قرآن

د. سوق دادن تفاسیر به مباحث سیاسی و جهادی

۱۴. جملات زیر درباره‌ی کدام مفسّر است؟

«وی از افراطی‌ترین افرادی است که به تفسیر علمی قرآن کریم اعتقاد دارد. او تلاش فراوان کرده تا مسائل علمی روز را با آیات قرآن منطبق کند، وی معتقد است تمام علوم، حتی علم احضار ارواح نیز در قرآن وجود دارد.»

ب. طنطاوی

الف. سید عبدالرحمن کواکبی

د. سید رشید رضا

ج. امین خولی

۱۵. مؤلف و روش تفسیری تفسیر «فی ظلال القرآن» به ترتیب کدام گزینه است؟

ب. عبدالکریم خطیب - اجتهادی و عقلی

الف. شیخ محمد عبده - روایی و تحلیلی

د. جمال الدین محمد قاسمی - عقلی و تربیتی

ج. سید قطب - اجتماعی و علمی

۱۶. جملات زیر درباره‌ی کدام یک از مفسران ذیل است؟

«وی یکی از معروف‌ترین مفسران اهل سنت است که در فقه پیرو مذهب مالکی و در عقاید اشعری می‌باشد. وی از دانشمندان عابد و زاهد عصر خود بوده، به گونه‌ای که بدون تکلف با یک لباس ساده و یک عمامه در میان مردم راه می‌رفت. او مؤلف تفسیر «الجامع لاحکام القرآن» می‌باشد.»

الف. ابوالبرکات نسفی

ج. محمد بن احمد انصاری قرطبی

۱۷. کدام یک از افراد زیر، استاد نحویان و سیبیویه زمان خود بوده است؟

الف. ابوحیان اندلسی

ج. ابن کثیر دمشقی

۱۸. جملات ذیل درباره‌ی کدام یک از تفاسیر زیر است؟

«این تفسیر در اصل، برگزیده تفسیر کبیر فخر رازی و در بردارنده بیشتر نکات تفسیر کشاف زمخشری است. مؤلف می‌نویسد: کتاب من حاصل تفسیر کبیر فخر رازی است که جامع بیشتر تفاسیر می‌باشد و بیشتر مطالب کشاف را نیز دربردارد.»

الف. الاعجاز والبيان فی کشف اسرار القرآن

ب. غرائب القرآن و رغائب الفرقان

ج. نظم الدرر فی تناسب الآيات وال سور

د. التیسیر فی التفسیر

۱۹. کدام یک از تفاسیر زیر در قرن ششم هجری نوشته شده است؟

الف. مجمع البیان طبرسی

ج. کشاف زمخشری

۲۰. مؤلف و گرایش تفسیر «جلاءُ الذهَان و جلاءُ الأَحْزَان» به ترتیب کدام است؟

الف. قطب راوندی - روایی و تحلیلی

ب. ابوعبدالرحمن سلمی - اخلاقی و عرفانی

ج. ابوالقاسم قشیری - فلسفی و عقلی

د. ابوالمحاسن جرجانی - کلامی و ادبی

۲۱. کدام یک از گزینه‌های زیر، از جمله ویژگی‌های تفسیر «حقائق التأویل فی متشابه التنزیل» تألیف سید رضی، نیست؟

الف. به آیات مجمل و متشابه اختصاص دارد.

ب. روش و گرایش آن عقلی و اجتماعی است.

ج. دیدگاه‌های مختلف را مطرح می‌کند.

د. تعبیر آن بلند و ادبیانه است.

۲۲. حملات زیر را چه کسی در مقدمه‌ی تفسیر ش نوشته است؟

«آگاه باشید من شیفته‌ی دانش بودم و در تمام مباحث مطلب می‌نوشتم، چه حق و چه باطل، چه ساده و کم یا علمی و زیاد باشد، ولی شیوه‌های کلامی و فلسفی را انتخاب نمودم ... و هدف من (از طولانی شدن بحث) چیزی جز گسترده‌گی بحث و قوت گرفتن اذهان نبود.»

- الف. قرطبي   ب. زمخشري   ج. فخر رازی   د. سیوطی
۲۳. روش و گرایش تفسیر «انوار التنزيل و اسرار التأویل» تألیف قاضی بیضاوی، به ترتیب کدام است

^{۲۳}. روش و گرایش تفسیر «انوار التنزیل و اسرار التأویل» تألیف قاضی بیضاوی، به ترتیب کدام است؟

- الف. اجتهدی - ادبی و بیانی
  - ب. عقلی - اجتماعی و تربیتی
  - ج. روایی - بیانی و عرفانی
  - د. نقلی - کلامی و ادبی

۲۴. ویژگی‌های ذیل در مورد کدام یک از تفاسیر زیر است؟

«مؤلف آن عبدالرحمن ثعالبی متوفی در سال ۸۷۶ق، به زبان عربی و روش آن روایی است.»

- الف. تفسير القرآن العظيم
  - ب. الجوادر الحسان في تفسير القرآن
  - ج. لباب التنزيل في معانى التنزيل
  - د. البحر المحيط في التفسير

۲۵. کدام یک از تفاسیر زیر، از نظر روش، با بقیه‌ی تفاسیر متفاوت است؟

- الف. نور الثقلين
ج. البرهان في تفسير القرآن
د. روح المعاني
ب. كنز الدقائق

۲۶. کدام یک از گزینه‌های زیر، از جمله نکات مشترک قرون دهم و یازدهم و دوازدهم نمی‌باشد؟

- الف. روی آوردن به نگارش آیات الاحکام
ب. توجه به نکات ادبی و کلامی در تفسیر فتاوی
ج. گسترش اخباری گری
د. تمایل به حاشیه و تعلیقه نویسی و رشد

^{۲۷} بیشترین موارد استفاده علامه طباطبائی در تفسیر المیزان در توضیح لغات قرآنی، از کدام یک از کتب زیر است؟

- الف. صحاح اللغة جوهرى - تبيان شيخ طوسى
  - ب. مصباح المنير فيومى - البرهان بحرانى
  - ج. مفردات راغب - مجمع البيان طبرسى
  - د. الدر المنشور سيوطى - نور الثقلين حويزى

۲۸. مؤلف و گرایش تفسیر «الكافی» کدامیک از گزینه‌های زیر است؟

الف. محمدصادق تهرانی - تربیتی و اجتماعی

ب. سید محمدحسین فضل الله - اجتماعی و فلسفی

ج. محمدجواد مغنية - اجتماعی و حرکتی جهادی

د. محمدهادی معرفت - اجتماعی و تحلیلی

۲۹. دو بعد اساسی تفسیر در دوران معاصر کدام است؟

الف. پرداختن به اسلوب تفسیر موضوعی - گسترش مباحث علوم تجربی در تفاسیر

ب. بهره‌گیری از دیدگاه‌های گذشتگان - گرایش‌های ابداعی و نوظهور

ج. تأليف تفاسیر با گرایش علمی - دیدگاه‌های جدید نسبت به ترکیبات قرآن

د. مبارزه با تفاسیر الحادی - توجه به نهضت‌های اصلاحی و بیداری فکری

۳۰. دو اشکال عمده تفسیر شطبی کدام است؟

الف. پرهیز نکردن از روایات اسرائیلی - گستردۀ مطرح کردن مباحث فقهی

ب. اعتماد به روایات ضعیف - حمایت و طرفداری فراوان از مکتب اعتزال

ج. طرح نکردن دیدگاه‌های مختلف - تفسیر آیات فقط براساس نقل و روایات

د. ذکر مطالبی که مربوط به قرآن نیست - طرح شبّه‌های فراوان و عدم پاسخگویی به آنها